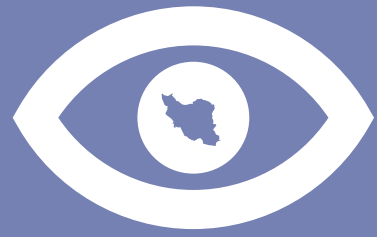

ARTICLE 19

محدودیت اینترنت

کابینه جدید و تلاش‌های تازه برای کنترل شبکه

شهریور ۱۳۹۶

با وجود اینکه انتخاب حسن روحانی می‌تواند به معنای آزادی بیشتر و میانه‌روی باشد، انتصاب تندروها در کابینه او در ماه‌هایی که از انتخاب دوباره‌اش گذشته نگران‌کننده است و چنین به نظر می‌رسد که بهبود آزادی بیشتر آنلاین ممکن نباشد.

تحولات در ماه‌های تیر و مرداد ۱۳۹۶ (دوره‌ای که این گزارش آن را پوشش می‌دهد) وضعیت نگران‌کننده آزادی‌های اینترنتی در ایران را نشان می‌دهد.

اولا انتصاب محمد جواد آذری جهرمی به عنوان وزیر ارتباطات و فن‌آوری نگرانی‌ها را افزایش داده است. انتصاب او به عنوان فردی که در وزارت اطلاعات کار کرده و شخصا در ایجاد زیرساخت‌های نظارتی نقش داشته و در بازجویی‌ها و آزار افراد درگیر در اعتراضات جنبش سبز سال ۱۳۸۹ شرکت داشته، در حال حاضر موضوعی چالش‌انگیز است.

گزارش‌های تکان دهنده‌ای وجود دارد که نگرانی‌ها را نسبت به کاهش آزادی‌های آنلاین در دوران وزارت او بیشتر می‌کند. از جمله می‌توان به نگرش وزیر ارتباطات جدید در همراهی با قوه قضاییه برای سانسور و سرکوب فعالیت‌های تلگرام به عنوان یک رسانه محبوب اجتماعی و یک پلت فرم پیام‌رسان اشاره کرد.

با توجه به اینکه بازداشت و ارباب روزنامه‌نگاران و دیگر کاربران اینترنتی ادامه دارد، آرتیکل ۱۹ کابینه جدید ایران را به عمل‌گرایی بیشتر برای تحقق وعده‌هایی که روحانی بر اساس آنها انتخاب شده است تشویق می‌کند. آرتیکل ۱۹ از کابینه جدید می‌خواهد تا بر اصول‌گرایان تندرو برای احترام به آزادی‌های آنلاین فشار بیشتری بیاورد.

آرتیکل ۱۹ در سری مقالات «محدودیت شبکه» (Tightening the Net) به تلاش‌های دولت برای مرکزیت دادن به اطلاعات پرداخته است. این تلاش‌ها با طرح شبکه ملی^۱ آغاز شد. این شبکه برای نگهداری اکثریت محتوای آنلاین، سرورها، داده‌ها و شبکه‌ها در داخل کشور ایجاد شد. در ماه‌های اخیر این هدف یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های دولت بوده است چرا که شورای عالی فضای مجازی، سندی قانونی را منتشر کرده که بر اساس آن تلاش خواهد شد تا همه اطلاعات به شکل قانونی در اختیار دولت ایران قرار بگیرد (به ضمیمه مراجعه کنید).

آرتیکل ۱۹ همچنین خواستار لغو قوانین و سیاست‌های مبهمی است که حق آزادی بیان و حریم خصوصی را که در قانون اساسی ایران تصریح شده است، از بین می‌برد.

این مقاله همچنین به مسئولیت شرکت‌های تجاری و پلت‌فرم‌های فن‌آوری مثل تلگرام و اپل برای شفاف سازی سیاست‌هایشان در همکاری با دولت ایران و تلاش‌ها برای دسترسی مداوم به اطلاعات برای کاربران ایرانی می‌پردازد.

سانسور و دسترسی به اطلاعات

وزیر جدید ارتباطات و فناوری

محمود واعظی پس از یک دوره چهارساله سمت خود به عنوان وزیر ارتباطات و فن آوری دولت یازدهم را ترک کرد و محمد جواد آذری جهرمی، یکی از جوان‌ترین وزرای ایران، جایگزین او شد.

انتصاب محمود واعظی به عنوان وزیر، آغاز برنامه بلند مدت نسبتاً متروقی حسن روحانی برای اینترنت آزاد و قابل دسترس بود. شیوه وزارت واعظی با دولت قبل کاملاً در تقابل بود. او ارتباط با رسانه‌ها را در سطحی گسترش داد که پیش از آن دیده نشده بود. کنفرانس هفتگی واعظی با رسانه‌ها کاملاً با خط مشی این وزارت خانه در هشت سال دوران ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد متفاوت بود.

به دستاوردهای این وزارت خانه پیش از انتخابات^۱ اردیبهشت ۱۳۹۶، در گزارش ماه خرداد اشاره شده است. اگرچه در دوره واعظی نیز مشی سانسور و ایجاد اینترنت ملی همچنان ادامه داشت، اما از دستاوردهای این وزارت خانه می‌توان به افزایش سرعت اینترنت و ممانعت از سانسور برخی از پلت‌فرم‌ها مثل اینستاگرام و تلگرام اشاره کرد.

اگرچه واعظی اکنون جایگاهی در کابینه حسن روحانی ندارد اما او همچنان یکی از مدیران ارشد دولت روحانی است.

پیام اصلی دولت روحانی در سیاست‌های اینترنتی نوآوری، فرصت‌سازی و افزایش دسترسی بوده است. انتخاب جهرمی نیز در همین قالب صورت گرفته است. در هفته منتهی به تأیید صلاحیت جهرمی در مجلس ایران، کمپین‌های فراوانی در رسانه‌ها به راه افتاد که در آن به جوانی و موفقیت‌های او در فعالیت اینترنتی اشاره می‌کردند. مثلاً «دیرین دیرین» که یک مجموعه انیمیشنی است، جهرمی را پاسخ مشکلات فضای اینترنت معرفی کرده است.

محمد جواد آذری جهرمی، مهندس برق است و فقط ۳۵ سال سن دارد. او یکی از معاونان محمود واعظی و همچنین رییس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت از سال ۱۳۹۵ است. پیش از آن، در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ او عضو هیات مدیره شرکت ارتباطات زیرساخت بود. محمد جواد آذری جهرمی همچنین در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵، عضو غیرموظف هیات مدیره شرکت خدمات رایتل، سومین اپراتور ارائه دهنده خدمات موبایل در کشور بود. جهرمی از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳ نیز به عنوان مدیر کل امنیت سیستم‌های ارتباطی در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی^۲ فعالیت کرده است.

مهندس جهرمی
وزیر پیشنهادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

تصویر ۱: تصویب از کارتون دیرین دیرین که در آن جهرمی به عنوان یک کاندیدای جوان وزارت ارتباطات و فن آوری ایران معرفی شده است. او برای افزایش سرعت اینترنت و دسترسی نیاز به تأیید دارد.

۲ - به گزارش ماه اردیبهشت ۱۳۹۶ مراجعه کنید: <http://bit.ly/2qvRn4Q>

۳ - برای دیدن تجربه‌های کاری گذشته جهرمی به فارسی به این لینک مراجعه کنید: <http://bit.ly/2wDvTHQ>

تکرسا (TechRasa) وبسایت حوزه تکنولوژی که مقر آن در تهران است و اکوسیستم استارت‌آپ‌ها در ایران را گزارش می‌کند، رزومه کاری جهرمی را تحسین کرده و فهرست دستاوردهای متنوع او را برای تکمیل خواست حسن روحانی برای توسعه اینترنت مناسب دانسته است.^۲

گزارش‌های رسانه‌های داخل ایران، نقش جهرمی در ایجاد زیرساخت‌های نظارتی در وزارت اطلاعات در دوره ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ را نادیده گرفته‌اند. نمایندگان مجلس در بررسی صلاحیت این کاندیدا این پرسش را مطرح کردند که آیا او قصد دارد حساسیت‌های نظارتی خود در وزارت اطلاعات را در وزارت ارتباطات و فن‌آوری نیز اجرا کند؟^۳

جهرمی در پاسخ به این بحث‌ها در تاریخ ۲۹ مرداد ۱۳۹۶ بیان کرد: «در دوران فعالیت‌م مسئولیت شش‌گانه را نداشتم بلکه مسئول زیرساخت‌های فنی ساخت تجهیزات صنایع بودم. این موضوع را بر عهده داشتم و این را افتخار می‌دانم؛ در برابر حقوق قانونی ایستادگی و مقابل بی‌قانونی‌ها ایستادم و امروز محکوم به شکستن حریم خصوصی مردم شده‌ام.»^۴

در دوره مدیریت جهرمی در زیرساخت وزارت اطلاعات، این ابزارها برای سرکوب مخالفان و آزادی بیان به کار گرفته شد: تجهیزات شنود، مکان‌یاب‌ها و ابزارهای تشخیص صدا. این ابزارها مورد استفاده وزارت اطلاعات، سپاه پاسداران و وزارت ارتباطات بودند.

بر اساس گزارش‌های کمپین حقوق بشر در ایران، پنج فعالی که در کمپین میرحسین موسوی برای انتخابات ریاست جمهوری فعالیت می‌کردند و در اعتراضات سال ۱۳۸۹ بازداشت شدند، توسط محمد جواد آذری جهرمی بازجویی می‌شدند.^۵

جهرمی در توییت نوشت که او هرگز بازجو نبوده و در بازجویی هیچ کسی نیز مشارکت نداشته است. او حتی به یک کاربر توییت که گفته بود معترضان که زندانی بودند او را به خاطر می‌آورند، گفت که شواهدی ارائه کنند. کمپین حقوق بشر ایران گفته است این فعالان از ترس سرکوب و فشار بیشتر دولتی نمی‌خواهند نام‌شان فاش شود.^۶

TECHRASA

HOME ARTICLES REPORT & ANALYSIS VIDEO PODCAST

As we mentioned in the previous articles, Jahromi Azari has played an important role in ICT development in the past years. These are some of the achievements of Iran's ICT ministry during President Rouhani's government in the past four years:

- Completing the 5th 5-year ICT infrastructure development plan from 15% to 100%.
- Building and developing the main fiber-optic network from 51,497 KM to 62,602 KM, almost 11,105 KM.
- Expanding the capacity of country's data transfer network from 900 Gbps to 10,041 Gbps, almost 11 times.
- Expanding the capacity of the country's broadband network from 624 Gbps to 6,800 Gbps, almost 10 times.
- Expanding the capacity of the country's international data transit from 116 Gbps to 558 Gbps, almost 5 times.
- Expanding the provincial data centers from 4 to 19 centers to host the Iranian services inside the country.
- Expanding the Internet Exchange Points (IXP) from 1 to 8 points to avoid redundant international data traffic and lower ISPs and end users expenses.
- Building 8 Content Delivery Networks (CDN) to provide faster internet access.
- Reducing tariffs for infrastructure services and lowering the cost of producing domestic content on the internet.
- Launching the first and second phase of smart filtering which helped some of the social media platforms and websites to not get blocked entirely.
- Bringing the broadband internet (mobile and cable) to 43 million people from 5.3 million in the beginning of the government.
- Expanding the 3G network from 4 cities to 900 cities, almost 225 times.
- Developing the 4G network from scratch and expanding it to 742 cities.
- Developing the access to the National Information Network for rural areas from scratch and expanding it to 27,397 villages.

تصویر ۲: فهرست تکرسا (TechRasa) از دستاوردهای متنوع و نقش‌های حرفه‌ای جهرمی، بدون اشاره به این مساله که او از اعضای وزارت اطلاعات یا بازجوی معتضان بوده است.

۵ - نظرات محمد علی پورمختار، نماینده مجلس در جلسه ۲۴ مرداد ۱۳۸۹ را اینجا بخوانید: <http://bit.ly/2vca4hT>

۶ - سخنان جهرمی در جلسه ۲۹ مرداد مجلس درباره نقش او در وزارت اطلاعات را در اینجا بخوانید: <http://www.farsnews.com/13960521001218>

۷ - گزارش کمپین حقوق بشر در ایران در تاریخ ۲۵ مرداد ۱۳۸۹ را در اینجا بخوانید: <http://bit.ly/2vca4hT>

۸ - می‌توانید مجموعه توییت‌های جهرمی و کاربران توییت درباره نقش او در بازجویی‌های سال ۱۳۸۹ را در اینجا بخوانید:

<https://twitter.com/azarijahromi/status/898006650325479425>

Hamze Ghalebi
@HamzeGhalebi

Follow

توییت در ایران

با یکی دیگه از رفقا که گفت شده بود جهرمی بازجوش بوده شخصاً تماس گرفتم. تایید کرد که جهرمی بازجوش بوده و رفتار بد و توهین آمیزی هم داشته.

Translate from Persian

3:15 AM - 14 Aug 2017

تصویر ۳: حمزه غالبی که در تیم انتخاباتی موسوی فعالیت می‌کرد، ۲۳ مرداد ۱۳۹۶ توییتی درباره یکی از دوستانش که زندانی سیاسی بوده و اعلام کرده که جهرمی بازجویش بوده نوشت. او تایید کرده که جهرمی با او رفتار بد و توهین آمیزی داشته است.

درست مثل اولین دوره ریاست جمهوری روحانی در سال ۱۳۹۲ وضعیت سانسور توییت مهم‌ترین بحث در ایران است. چیزی که بسیار قابل توجه است این مساله است که جهرمی در توییت فعال است، نظر می‌دهد و گاهی به ایرانی‌ها در اکانت توییتی خودش پاسخ می‌دهد^{۱۱}. در ۳۰ مرداد ۱۳۹۶ جهرمی در مصاحبه با خبرنگاری گفت:

«بنده خودم از توییت استفاده می‌کنم. ابزار مناسبی است برای دیپلماسی عمومی، برای برقراری ارتباط با مردم دنیا برای اظهار نظر در موضوعات. به نظر می‌رسد که ما رسانه را محدود کنیم به تلگرام که فقط مردم خودمان در آن هستند استراتژی خوبی نیست. اما واقعیت این است که دلیل فیلتر توییت موضوعات اخلاقی یا موضوعات فرهنگی نبود. موضوعاتی مربوط به حوزه امنیت ملی بود. باید مذاکره و صحبت کنیم و قطعاً به یک جمع بندی خواهیم رسید تا ببینیم چه می‌خواهیم انجام بدهیم.»^{۱۲}

در تاریخ ۲۹ مرداد ۱۳۹۶، جهرمی به عنوان یکی از اعضای کابینه دولت روحانی با ۱۵۲ رای مثبت و ۱۲۰ رای منفی، ۷ غایب و ۹ رای باطله تأیید صلاحیت شد. روحانی تقاضای تأیید صلاحیت جهرمی را در سخنرانی‌اش اینگونه مطرح کرد:

« آقای جهرمی را برای اولین بار از افرادی انتخاب کردیم که پرورش یافته فضای بعد از انقلاب است. هم متولد بعد از انقلاب است و هم در این فضا رشد کرده است. تجربه آشنایی من با ایشان در شورای عالی فضای مجازی بود که ایشان شرکت می‌کرد و بحث می‌کرد... من از ایشان مخصوصاً راه اندازی سریع شبکه ملی را می‌خواهم و اینکه ظرفیت‌های سایبری را با عرصه تولید، پروت و اشتغال پیوند بدهد.»^{۱۳}

این با آنچه کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه^{۱۴} می‌گوید تناقض دارد. عبدالصمد خرم آبادی، یک هفته قبل از آن گفته بود که عضویت مقام‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در توییت «اشکال دارد» و این وزارتخانه که مجری دستورات قضایی درباره فیلترینگ است، نباید خود را استثنا بداند.^{۱۵}

سخنان روحانی درباره جهرمی در تناقض با فعالیت او در دولت قبلی است. به علاوه، «راه اندازی» شبکه ملی اطلاعات در زمان وزارت واعظی صورت گرفته است^{۱۶}. علاوه بر این روحانی هنوز در مورد دخالت وزیر تازه‌اش در نظارت‌ها و سرکوب‌های قبلی اظهار نظری نکرده است.

علی‌رغم اشتیاق وزیر جدید برای تغییر فضای اینترنت ایران، مشخص است که چالش‌های قدیمی از سوی نهادهای مختلف و جناح‌های سیاسی در مورد موضوعاتی مثل سانسور توییت باقی خواهد ماند؛ و این وضعیتی است که بعید است در آینده‌ای نزدیک حل شود.

جهرمی در ۶ شهریور ۱۳۹۶ در سخنانی تعجب برانگیز گفت که دولت در حال تعامل با توییت است تا بتواند این پلت‌فرم را در ایران فعال کند. بی‌بی‌سی از توییت در مورد این مساله پرس‌وجو کرد و آنها گفتند درباره این مساله نظری ندارند.^{۱۷}

۹ - سخنرانی روحانی در معرفی جهرمی در رای‌گیری مجلس را در اینجا ببینید: <http://bit.ly/2wDlgn5>

۱۰ - گزارش راه‌اندازی شبکه ملی در ۷ شهریور ۱۳۹۵ را در اینجا بخوانید: <http://bit.ly/2iwq6NO>

۱۱ - پی‌نوشت ۷ را مشاهده کنید.

۱۲ - این گزارش را اینجا ببینید: <https://goo.gl/5iNYR4>

۱۳ - ارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه که زیر نظر دادستان کل کشور فعالیت می‌کند، متشکل از ۱۳ نفر است که ۶ نفر از آنها از طرف قوه مجریه و ۲ نفر نیز از جانب قوه مقننه معرفی می‌شوند. اعضای این کارگروه عبارتند از دادستان کل کشور (ریس کارگروه)، ریس یا نماینده سازمان صدا و سیما، وزیر یا نماینده وزارت اطلاعات، وزیر یا نماینده فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر یا نماینده وزارت دادگستری، وزیر یا نماینده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزیر یا نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر یا نماینده وزارت آموزش و پرورش، فرمانده نیروی انتظامی، یک نفر خبره در فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات به انتخاب کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، یک نفر از نمایندگان عضو کمیسیون قضایی و حقوقی انتخاب شده و تأیید شده توسط مجلس شورای اسلامی، ریس سازمان تبلیغات اسلامی و نماینده دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند.

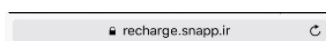
۱۴ - سخنان خرم‌آبادی را در اینجا ببینید: <https://www.radiofarda.com/a/28676339.html>

۱۵ - گزارش ۶ شهریور ۱۳۹۶ بی‌بی‌سی فارسی را در اینجا ببینید: <http://www.bbc.com/persian/iran-41077720>

دارند تحریم می‌شوند. این تحریم‌ها مطابق مقررات تحریم 31CFR part 560 است.

این قوانین حتی با وجود توافق هسته‌ای میان ایران و دولت‌های غربی در سال ۱۳۹۴ همچنان وجود دارد. قوانین تحریمی آمریکا باعث شده بانک مرکزی و دیگر بانک‌ها و موسسات مالی ایران نتوانند ارتباط تجاری با افراد و شرکت‌های تجاری داشته باشند.^{۱۸}

پیش از فروردین ۱۳۹۶، پایگاه دانلود نرم‌افزارهای محصولات اپل (Apple Store) به صاحبان نرم‌افزارهایی مثل اسنپ (Uber ایرانی) و دیجی‌کالا (Amazon ایرانی) اعلام کرد که گزینه پرداخت را حذف کنند؛ در غیر این صورت اپل نرم‌افزارها را حذف خواهد کرد.

اسنپ | Snapp

تصویری از اسنپ بعد از آنکه گزینه پرداخت آنلاین را حذف کرد. در این تصویر به کاربران توضیح داده شده که به خاطر ایجاد محدودیت در نرم‌افزارهای iOS پرداخت آنلاین امکان‌پذیر نیست و آنها باید از شارژ آنلاین بانک خود استفاده کنند.

علی‌رغم آنکه اسنپ و دیجی‌کالا خود را با قوانین مالی اپل تطبیق دادند، به همراه تعداد دیگری از اپلیکیشن‌ها به طور کلی از اپل استور حذف شدند.

توییت در ۲۲ خرداد ۱۳۸۹ پیش از انتخابات ریاست جمهوری در ایران سانسور شد. این سانسور در واکنش به تحرکات ائتلاف اصلاح‌طلبان در شبکه‌های اجتماعی به ویژه رهبر جنبش سبز که کاندیدای ریاست جمهوری بود و اکنون در حصر است، صورت گرفت. اظهارات مبهم مدیران توییت در مورد ماهیت ارتباط آنها با دولت ایران، نگرانی‌هایی را در مورد حقوق کاربران اینترنتی ایرانی ایجاد می‌کند. همکاری توییت با دولت ترکیه، سیاستی بود که آنها برای جلوگیری از مسدود شدن این شبکه در گذشته پیش گرفته‌اند. این مساله برای کاربران ترکیه‌ای هم باعث نگرانی‌هایی در مورد آزادی بیان و دسترسی امن به اطلاعات شده بود.^{۱۶}

آرتیکل ۱۹ به توییت پیشنهاد می‌دهد که در مورد حقوق کاربران آنلاین ایرانی شفاف و حساس باشد.

شرکت اپل در ایران

آرتیکل ۱۹ قبلاً در شماره اردیبهشت ۱۳۹۶ مقاله محدودیت شبکه (Tightening the Net) به این مساله پرداخته بود که تحریم‌های اقتصادی ایالات متحده آمریکا در دسترسی ایرانیان به سرویس‌های خاصی محدودیت ایجاد کرده است.

در ماه فروردین ۱۳۹۶ سازمان حقوق بشری خارج از ایران در بیانیه‌ای شرکت‌های تکنولوژی را که خدمات خود را از ایرانیان دریغ می‌کردند، محکوم کردند.^{۱۷} بر اساس قانون آمریکا، شرکت‌های تکنولوژی در صورت ارائه خدمات مالی به افراد و شرکت‌های ایرانی، مشمول پیامدهای قانونی می‌شوند چراکه این خدمات ناقض تحریم‌های آمریکا علیه ایران هستند. این خدمات می‌تواند شامل پرداخت هزینه‌های سرویس و خرید محصول از سایت‌های خرید آنلاین مانند Amazon، Coursera، Airbnb و Ebay توسط ایرانی‌ها باشد.

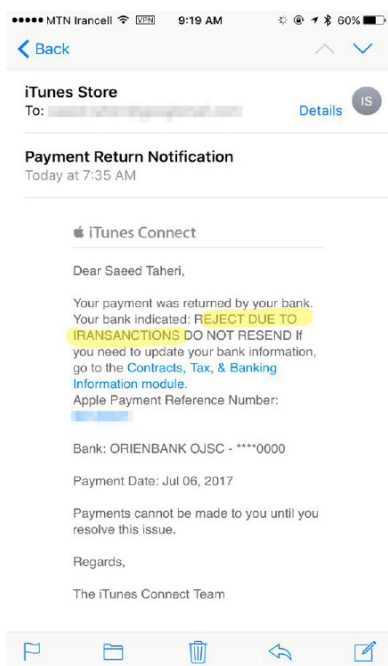
این موضوع با مقررات دفتر کنترل دارایی‌های خارجی در وزارت خزانه‌داری ایالات متحده آمریکا مطابقت دارد. بر اساس این مقررات افراد و شرکت‌های آمریکایی‌ای که با افراد یا شرکت‌های ایرانی تبادل اقتصادی

۱۶ - گزارش افه سوزری (Efe Kerem Sozeri) در مورد تاریخچه سانسور توییت در ترکیه را در اینجا بخوانید: <https://goo.gl/eQFjgZ>

۱۷ - «یادداشتی به کمپانی‌های تکنولوژی و شبکه‌های اجتماعی: اجازه بدهید ایرانی‌ها از ابزارهای آنلاین استفاده کنند» را در اینجا بخوانید: <http://bit.ly/2xsdnby>

۱۸ - این قوانین توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا و دفتر کنترل دارایی‌های خارجی تحت عنوان 31CFR part 560 نوشته شده‌اند. این قوانین در ۱۶ بهمن ۱۳۹۰ با عنوان دستورالعمل اجرایی معاملات با ایرانیان و یا مسدودسازی دارایی‌های دولتی ایران و موسسات مالی اجرا شد.

شبهه توسعه‌دهنده‌های نرم‌افزارهای اپل به برنامه‌نویسانی که نرم‌افزارهایشان در iOS سودآور است درصدی از سود را می‌پردازد. اما در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۹۶، سعید طاهری یک توسعه‌دهنده اپلیکیشن iOS در ایران از طرق اپل مطلع شد که نمی‌تواند این درصد از سود را به خاطر تحریم‌های ایران دریافت کند. (تصویر ۷ را ببینید) او از طریق یک بانک تاجیکستانی در اپل ثبت‌نام کرده بود. شرکت اپل اعلام کرده که بانک تاجیکستانی به اپل اطلاع داده که این حساب بانکی متعلق به یک ایرانی است.

تصویر ۷: سعید طاهری از طریق این پیام متوجه شد که اپل نمی‌خواهد تا واریزهایش را به بهانه تحریم‌های ایران انجام دهد.

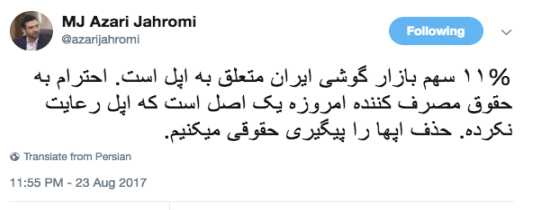
Dear Developer,

We are unable to include your app [redacted] on the App Store. Under the U.S. sanctions regulations, the App Store cannot host, distribute, or do business with apps or developers connected to certain U.S. embargoed countries.

This area of law is complex and constantly changing. If the existing restrictions shift, we encourage you to resubmit your app for inclusion on the App Store.

تصویر ۵: پیامی را که این شرکت‌ها از اپل دریافت کردند نشان می‌دهد. در این پیام آمده «ما قادر به قرار دادن نرم‌افزار شما در اپ‌استور نیستیم. بر اساس قوانین تحریمی آمریکا، اپ‌استور نمی‌تواند نرم‌افزارهای کشورهای تحریم شده توسط آمریکا را نگهداری یا توزیع کند. این قوانین پیچیده و همواره در حال تغییر است. اگر محدودیت‌ها برطرف شود ما شما را تشویق می‌کنیم تا نرم‌افزار خود را دوباره در اپ‌استور قرار دهید.»

محمد جواد آذری جهرمی در واکنش به حذف نرم‌افزارها از طریق حساب توییترش اعلام کرد که اپل به حقوق مصرف‌کننده‌های ایرانی احترام نگذاشته و این وزارت‌خانه از طریق قانونی به این مساله واکنش نشان خواهد داد.

تصویر ۶: واکنش آذری جهرمی به حذف نرم‌افزارهای ایرانی از اپ‌استور.

در واقع، احتمال اینکه ایران بتواند از طریق قانونی واکنشی به این موضوع نشان بدهد بسیار کم است. در حالی که میلیون‌ها ایرانی از محصولات اپل استفاده می‌کنند، اپل حتی یک دفتر رسمی در ایران ندارد و به شکل رسمی در بازار ایران فعالیت نمی‌کند. اگر یک کاربر ایرانی بخواهد حساب اپل ایجاد کند، باید از آدرس کشور دیگری استفاده کند. زیرا ایران در میان فهرست کشورهای ثبت‌شده در اپل وجود ندارد. همچنین مصرف‌کننده باید گزینه پرداخت غیرایرانی را استفاده کند.

بر اساس تحریم‌ها، محصولات تولیدی شرکت اپل که در ایران خرید و فروش می‌شوند به عنوان کالای قاچاق در نظر گرفته می‌شوند. در ۲۸ تیر ۱۳۹۵ اداره تنظیم مقررات و ارتباطات که بخشی از وزارت ارتباطات و فن‌آوری است، اعلام کرد اپل باید دفتری رسمی داشته باشد و در غیر این صورت خرید و فروش محصولات اپل در ایران ممنوع خواهد بود.^{۱۹}

دولت ایران تمایل دارد تا تمام گوشی‌های موبایل در داخل ایران از طریق فروشنده موبایل ثبت شوند تا اجازه استفاده از سیم کارت به آنها داده شود. به گفته مقامات این کشور هدف دولت ایران از این کار، جلوگیری از فرار مالیاتی برای آن دسته از گوشی‌های آیفون (iPhone) است که از طریق قاچاق وارد کشور شده‌اند.

پیامدهای حریم خصوصی برای ثبت موبایل این است که دولت می‌تواند کاربران را شناسایی کند. دولت ایران یک سال از پس از این هشدار و اعلامیه‌ای که نشان می‌داد تمام موبایل‌ها باید ثبت شوند، هنوز نتوانسته آن را عملیاتی کند.

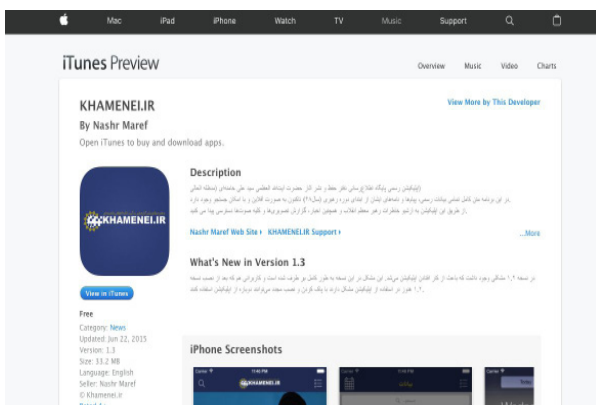
تهدید نافرجام وزیر جدید ارتباطات برای اقدام قانونی علیه اپل موضوع دیگری است که به فهرست خواسته‌های ایران از اپل اضافه شده است.

جهرمی در نشست با رییس اداره تنظیم مقررات و ارتباطات در هشتم شهریور ۱۳۹۶، باردیگر خواستار توقف قاچاق موبایل به ایران شد و گفت می‌خواهد سیستم ثبت موبایل را علی‌رغم شکست این پروژه در سال‌های گذشته، دوباره عملی کند.^{۲۰}

با وجود حذف نرم‌افزارهای iOS از بازار استارت‌آپ‌های ایران، اپل به نرم‌افزارهای متعلق به روحانیان برجسته ایران اجازه فعالیت می‌دهد. ایرانی‌ها می‌توانند به نرم‌افزار آیت‌الله خامنه‌ای رهبر ایران که اخبار جدید و سخنرانی‌های او را برای کاربران فراهم می‌کند دسترسی داشته باشند.

دلیل اینکه نرم‌افزار روحانیان برجسته ایرانی همچنان در دسترس است اما استارت‌آپ‌ها حتی بعد از تطابق خود با قوانین اپل و حذف گزینه پرداخت خود همچنان هدف قرار می‌گیرند، مشخص نیست. به نظر می‌رسد اپ‌استور ایرانی‌ها را از طریق شناسایی ملیت افراد در بانک‌ها یا میزان ارائه خدمات اپلیکیشن‌ها در ایران شناسایی می‌کند.

آرتیکل ۱۹ از اپل می‌خواهد در مورد سیاست‌هایش نسبت به ایران شفاف باشد.

تصویر ۸: اپلیکیشن Khamenei.ir همچنان در اپ‌استور در دسترس است در حالی که اپلیکیشن‌ها و استارت‌آپ‌های ایرانی حذف شده‌اند.

۱۹ - گزارش تسنیم درباره این اعلامیه را اینجا بخوانید: <http://bit.ly/2g7XrxN>

۲۰ - گزارش دستورجهرمی درباره ثبت قانونی موبایل‌ها را در اینجا بخوانید: <http://www.citna.ir/news/202658>

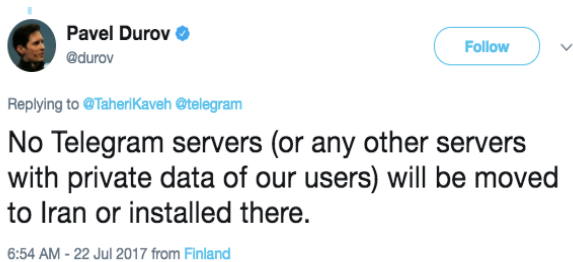
تهدیدها و بازداشت‌ها

قوانین تازه برای اپلیکیشن‌های پیام‌رسان و پیامدهای آن برای حریم خصوصی

جامعه ایرانی نسبت به امنیت حریم خصوصی در تلگرام همواره نگران بوده است.^{۲۴} قرار گرفتن سرورهای تحویل محتوا در ایران خواست جامعه مدنی و گروه‌های حقوق بشری را از تلگرام برای شفاف سازی ارتباط خود با مقامات ایرانی، بیشتر کرده است.

آرتیکل ۱۹ به دلیل تلاش‌های ایران برای کنترل و مرکزیت بخشی به داده‌ها با هدف نظارت و سرکوب حقوق ایرانی‌ها، از تلگرام می‌خواهد:

- امکان امنیتی خود را افزایش بدهد
- به صورت پیش فرض از رمزگذاری استفاده کند
- نسبت به خواسته‌های دولت ایران محتاط باشد
- ارتباطاتش با دولت ایران را به صورت شفاف مستندسازی کند و گزارش دهد

تصویر ۹: پاسخ دوروبف مؤسس تلگرام به این ادعا که سرورهایش به ایران منتقل شده است: هیچ سروری از تلگرام (یا هیچ سرور دیگری با داده‌های خصوصی کاربران ما) به ایران منتقل نخواهد شد و در آنجا نصب نمی‌شود.

سیاست‌ها و عملکردها در موضوع سازمان‌دهی اپلیکیشن‌های شبکه‌های اجتماعی پیام‌رسان

در حالی که شورای عالی فضای مجازی قصد خود را برای قرارداد زیر ساخت‌های اپلیکیشن‌های پیام‌رسان در ایران برای دسترسی به داده‌ها رسماً اعلام کرده اما مقررات جدید در مورد اپلیکیشن‌های پیام‌رسان همچنان مبهم و پیچیده باقی مانده است.

شورای عالی فضای مجازی تصمیم‌گیرنده نهایی درباره سیاست‌های اینترنتی ایران، قوانین جدیدی را تحت عنوان «سیاست‌ها و اقدامات ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی» در ۱۶ مرداد ۱۳۹۶ منتشر کرد. این قوانین را می‌توانید در ضمیمه مشاهده کنید. این قوانین جدید در ادامه هشدار غیررسمی‌ای است که در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵ توسط این شورا منتشر شد که در آن از پلت‌فرم‌هایی مانند تلگرام خواسته شد که یا سرورهایشان را به داخل کشور بیاورند یا سانسور خواهند شد.

مهلت نهایی تعیین شده برای اردیبهشت ۱۳۹۶، بدون هیچ‌گونه اقدامی از سوی تلگرام و یا سانسور آن در ایران گذشته است. در پنجم مرداد ۱۳۹۶ وزیر ارتباطات و فن آوری اطلاعات ایران اعلام کرد که تلگرام بنابر درخواست قبلی دولت ایران، انتقال سرورها را به داخل کشور شروع کرده است. سخنان واعظی در رسانه نیمه‌رسمی ایسنا آورده شده است:^{۲۱} «در نتیجه جلساتی که با مدیران تلگرام داشتیم، برخی از سرورهای این شبکه اجتماعی به کشور منتقل شده است.» اما تلگرام به سرعت این ادعا را رد کرد و اعلام کرد که آنها تنها سرورهای تحویل محتوا (Content Delivery Network - CDN) را انتقال داده‌اند تا بتوانند محتواهای صوتی و تصویری محبوب را در کانال‌های عمومی نگه‌داری کنند.^{۲۲}

در پستی در تاریخ ۱ مرداد ۱۳۹۶، تلگرام اعلام کرد که می‌خواهد در مکان‌هایی با ترافیک بالا مثل ایران از سرورهای تحویل محتوای رمزگذاری شده استفاده کند تا سرعت دانلود عکس‌ها و ویدیوها را افزایش بدهد.^{۲۳} در آن تاریخ، این نگرانی وجود داشت که تلگرام می‌خواهد خود را تسلیم درخواست‌های ایران کند تا از مسدود شدن و از دست دادن کاربران زیادش در این کشور پیشگیری کند. این درحالی است که سرورهای اولیه تحویل محتوای تلگرام این نگرانی‌ها را ایجاد نمی‌کرد. اگر این اتفاق می‌افتاد، پیامدهایی جدی در نقض حقوق حریم خصوصی در ایران به دنبال می‌داشت، زیرا تلگرام پرکاربردترین شبکه اجتماعی و اصلی‌ترین شبکه پیام‌رسان در ایران است.

۲۱ - سخنان واعظی را در اینجا ببینید <https://www.voanews.com/a/telegram-iran/3964830.html>
۲۲ - شبکه تحویل محتوا شبکه‌ای از سرورها برای انتشار بینه محتوا با دسترسی بالا در اپلیکیشن‌ها و رسانه‌هاست. این شبکه از سرورها در مکان‌های فیزیکی و موقعیت‌های گوناگون قرار دارد تا بتواند به سرعت و با امنیت بیشتر این محتوا را بنابر درخواست کاربران در دسترس آن‌ها قرار دهد.
۲۳ - اطلاعیه تلگرام درباره سرورهای تحویل محتوا را در اینجا بخوانید: <https://telegram.org/blog/encrypted-cdns>
۲۴ - به بیانیه آبان‌ماه ۱۳۹۴ از آرتیکل ۱۹ در مورد نگرانی‌های امنیتی تلگرام مراجعه کنید: <http://bit.ly/2qvRn4Q>

این سیاست به ویژه در زمینه آزادی بیان و رعایت حریم خصوصی در ایران باعث نگرانی است. این نکته در ۶ موضوع «سیاست‌ها» و ۱۰ موضوع «عملکردها» در سند مقررات شورای عالی فضای مجازی دیده می‌شود. (ضمیمه را ببینید)

نگرانی‌ها در ارتباط با ماده ۱۰۴ این سند بیشتر شده است. در این بخش، هدف از مقررات چنین بیان شده است: «ذخیره داده‌های بزرگ در داخل کشور». حکومت تلاش می‌کند در شکل دادن به زیر ساخت‌های نرم‌افزارهای شبکه در ایران، فعالانه مشارکت کند (جزئیات در ماده ۲۰۲) و این مساله نگرانی در مورد قوانین مشکل ساز کنونی مثل قانون جرایم اینترنتی مصوب سال ۱۳۸۹ را که علیه آزادی بیان و حریم خصوصی هستند، تشدید می‌کند.^{۲۵}

آرتیکل ۱۹ مواردی را که در ذیل به آن اشاره شده نگران کننده می‌داند چرا که استفاده حکومت از داده‌ها با هدف نقض آزادی بیان و حریم خصوصی کاربران انجام می‌شود.

- در بخش پنجم ماده ۴۸ این قانون، آن‌را برای جمع‌آوری اطلاعات مرتبط با مکالمات تلفنی از طریق اینترنت در نظر می‌گیرد.^{۲۶}
- ماده ۲۱ به قوه قضاییه اجازه می‌دهد شرکت‌های خدمات‌دهنده‌ی اینترنت (ای‌اس‌پی) که محتوا را فیلتر می‌کنند علاوه بر مجازات‌های دیگر، به دلیل عدم رعایت قانون سانسور یا نظارت آنلاین جریمه کند یا از کار ببنداند.^{۲۷}

اجرای قوانین جدید شورای عالی فضای مجازی (در صورتی که زیرساخت‌های تکنولوژی رایانه از این قوانین پیروی کنند) چشم‌انداز ناامید کننده‌ای برای حریم خصوصی و آزادی بیان ایرانیان در فضای آنلاین ایجاد می‌کند.

ایجاد این سیاست‌ها باعث می‌شود تمام بدنه ارتباطات ایران و کلیه عملیات اینترنتی، از سوی شورای عالی فضای مجازی کنترل شود. این شورا زیر نظر نهاد رهبر جمهوری اسلامی است. شورای عالی فضای مجازی هیچ اهم

فشاری برای شبکه‌های مجازی خارجی ندارد تا آنها را مجبور کند از این قوانین پیروی کنند اما می‌تواند به شرکت‌هایی که می‌خواهند بدون فیلتر باقی بمانند، فشار زیادی وارد کند.

قوانین شورای عالی فضای مجازی همچنین باعث می‌شود شرکت‌های خارجی و داخلی، به تلاش‌های نظارتی دولت کمک کنند تا مزایای مالی و بازار خود را حفظ کنند و سانسور نشوند.

قوه قضاییه اصول‌گرا و وزیر جدید ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

دولت روحانی پیش از این مخالفت خود را علیه تصمیم قوه قضاییه در مورد بازداشت‌های خودسرانه مدیران کانال‌های تلگرامی در اسفندماه ۱۳۹۵ اعلام کرده بود.^{۲۸} با این حال، جهرمی، وزیر ارتباطات جدید، در ۶ شهریور ۱۳۹۶ اعلام کرد که تفاوتی میان سیاست‌های وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات و قوه قضاییه در مورد طرح ایجاد محدودیت و کنترل تلگرام وجود ندارد و با این اظهارنظر، به مخالفت دولت روحانی با سرکوب تلگرام پایان داد.

جهرمی همچنین اعلام کرد که قصد دارد ۸۰۰۰ کانال تلگرامی دیگر را مسدود کند. این درخواست قوه قضاییه بود که محمود واعظی، وزیر ارتباطات پیشین آن را رد کرده بود. خرم‌آبادی، دبیر کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه و معاون دادستان، واعظی را تهدید کرده بود که او را به خاطر امتناع از بستن هزاران کانال تلگرامی به دادگاه می‌کشاند. البته او تا کنون موفق به این کار نشده است.

اعلام همکاری وزیر جدید ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات با قوه قضاییه در مورد تلگرام بسیار هشدار دهنده است چرا که این اعلام همکاری مصادف شده با اطلاعیه دادستان کشور در مورد مدیران تلگرامی بازداشت شده^{۲۹} در اسفند ۱۳۹۵ که بر اساس رای دادگاه به ۶ ماه تا ۵ سال زندان به دلیل فعالیت‌های تلگرامی محکوم شدند.^{۳۰} این مدیران تلگرامی عمدتاً از حامیان روحانی بودند.

۲۵ - مشاهده قوانین جرائم رایانه‌ای جمهوری اسلامی ایران: <https://goo.gl/QBRyYh>

۲۶ - در همان منبع

۲۷ - ترجمه‌ای از ماده ۲۱ و بررسی آن را در اینجا ببینید: <http://bit.ly/1RecP6R>

۲۸ - صفحه ۱۰ در شماره خرداد ۱۳۹۶ از سری مقاله‌های «محدودیت‌های شبکه» را ببینید. این مقاله مخالفت دولت روحانی با تصمیم قوه قضاییه درباره دستگیری مدیران کانال‌های تلگرامی را بررسی کرده است: <http://bit.ly/2elOqNp>

۲۹ - صفحه ۸ از شماره مرداد ۱۳۹۶ از سری مقالات «محدودیت شبکه» را ببینید: <https://goo.gl/T4Fjev>

۳۰ - گزارش دوپچه‌وله در مورد اطلاعیه جهرمی را در ۷ شهریور ۱۳۹۶ ببینید: <http://bit.ly/2vFQWEc>

محمد رضا عارف
@ir_aref

Follow

اصحاب **#رسانه** باید از فضایی امن برای فعالیت خود برخوردار باشند. ایجاد محدودیت برای این عزیزان، **#جریان_آزاد_اطلاعات** را با مخاطره روبه‌رو میکند

Translate from Persian

5:10 PM - 22 Aug 2017

تصویر ۱۰: توییت اعتراضی محمد رضا عارف

الیاس حضرتی، دیگر نماینده اصلاح طلب مجلس نیز در مورد پیگیری بازداشت آقای آقایی اعلام کرد که برای سومین بار به دادگاه فرهنگ و رسانه رفته و در مورد وضعیت او با مقامات گفت‌وگو کرده است.^{۳۱}

Elyas Hazrati
@elyashazrati

Follow

امروز برای بار سوم جهت پیگیری بازداشت **#ساسان_آقایی** به دادرسی رسانه رفتم و با مسئولین مربوطه گفتگو کردم و خواستار روشن شدن وضعیت ایشان شدم.

Translate from Persian

11:32 AM - 22 Aug 2017

تصویر ۱۱: توییت الیاس حضرتی در مورد پیگیری وضعیت ساسان آقایی

آرتیکل ۱۹ همانند قبل مخالف بازداشت روزنامه‌نگاران آنلاین و بلاگ‌هاست و از قوه قضاییه ایران می‌خواهد که با نمایندگان مجلس همکاری کنند تا بتوانند پیگیر روند دستگیری این افراد باشند.

جهرمی و به طور کلی دولت روحانی، می‌بایست موضع خود را در مورد آزادی بیان به ویژه نسبت به روزنامه‌نگاران، بلاگرها و کاربران اینترنت روشن کنند و به قوه قضاییه فشار بیاورند تا روند قانونی در بازداشت‌های مرتبط به کاربران آنلاین را اجرا کند.

سرکوب روزنامه‌نگاران اصلاح طلب

از تیر تا اوایل شهریور ۱۳۹۶ شاهد سرکوب بی‌سابقه روزنامه‌نگاران اصلاح طلب بوده‌ایم. در ادامه، مواردی از این سرکوب‌ها را که نگرانی‌های ویژه‌ای برای آزادی بیان ایجاد کرده‌اند، مطرح می‌کنیم:

در ۲۱ مرداد ۱۳۹۶، ساسان آقایی، معاون سردبیر روزنامه اصلاح طلب اعتماد با حکم دادرسی فرهنگ و رسانه بازداشت شد. او پیش از این نیز پیش از انتخابات ریاست جمهوری بحث برانگیز در سال ۱۳۸۹ دستگیر شد و ۴ ماه در زندان بود. او همچنین در دی‌ماه ۱۳۹۱ به همراه تعداد زیادی از روزنامه‌نگاران دیگر به مدت یک ماه بازداشت شد. ساسان آقایی به دلیل انتقاداتی که در توییتر و تلگرام از روحانی و همچنین اصولگرایان کرده بسیار مشهور است.^{۳۱} هنوز حکم ساسان آقایی معلوم نیست.

در ۳۰ مرداد ۱۳۹۶ یغما فشخمی، روزنامه‌نگار وبسایت اصلاح طلب «دیده‌بان ایران» به دلایل نامعلوم توسط نیروهای رسمی وزارت اطلاعات ایران دستگیر شد.^{۳۲} فشخمی پیش از این در سال ۱۳۹۴ برای فعالیت در روزنامه اصلاح طلب «روزن» دستگیر شده بود.

این بازداشت‌ها واکنش‌هایی را از سوی نمایندگان اصلاح طلب و میانه روی مجلس ایران را به همراه داشت. محمد رضا عارف، سخنگوی مجلس در توییتهی به این مساله اعتراض کرد.^{۳۳}

۳۱ - گزارش رادیو فردا در ۲۲ مرداد را در مورد بازداشت ساسان آقایی اینجا ببینید: <https://goo.gl/tRu5QD>

۳۲ - وبسایت دیده‌بان ایران <http://www.didbaniran.ir>

۳۳ - توییت عارف را در اینجا ببینید: <https://goo.gl/LR8LHW>

۳۴ - توییت حضرتی را در اینجا ببینید: <https://goo.gl/se93JX>

رخدادهای دوره بررسی شده از سوی آرتیکل ۱۹ (اواسط تیر تا اوایل شهریور ۱۳۹۶) هشدارهایی بسیار جدی می‌دهد.

انتصاب وزیری با پیشینه نظارتی و بازجویی معترضان نه تنها خوش‌نامی حسن روحانی را به عنوان یک رهبر میانه رو که با شعار فراهم کردن آزادی‌های بیشتر انتخاب شده بود زیر سوال می‌برد، بلکه نگرانی‌های جدی در مورد آزادی بیان و دیگر حقوق آنلاین ایجاد می‌کند.

در حال حاضر، اظهارات وزیر جدید درباره همکاری‌اش با قوه قضاییه سرکوب‌گر ایران در تضاد با روش وزیر پیشین ارتباطات و فن‌آوری است. وزیر پیشین بارها در برابر تلاش‌های قوه قضاییه برای جلوگیری از فضای آزاد آنلاین ایستاده بود.

علاوه بر این، آرتیکل ۱۹ نسبت به لیست قوانین و مقرراتی که شورای عالی فضای مجازی به قوانین جدید اپلیکیشن‌های پیام‌رسان شبکه‌های مجازی افزوده و ممکن است به صورت رسمی وارد قانون شود، اظهار نگرانی می‌کند.

دولت ایران مسئولیت‌هایی برای ایجاد آزادی بیان و دسترسی به اطلاعات دارد اما آرتیکل ۱۹ از شرکت‌های تکنولوژی هم می‌خواهد تا در مورد رابطه خود با دولت ایران شفاف باشند. همچنین آرتیکل ۱۹ از آنها می‌خواهد درباره سیاست‌هایشان نسبت به حقوق کاربران ایرانی شفاف باشند.

اقدامات شرکت‌های فن‌آوری چه در انطباق با قوانین ایران و چه در تناقض با آن، نباید حق آزادی بیان، دسترسی به اطلاعات یا حریم خصوصی کاربران را تحت الشعاع قرار بدهد.

بر اساس گزارش‌های «محدودیت شبکه» در آرتیکل ۱۹، ما نگران دستگیری‌های خودسرانه کاربران آنلاین ایرانی به ویژه بازداشت روزنامه‌نگاران اصلاح‌طلب ایران هستیم.

در ادامه برای این نگرانی‌ها پیشنهادهایی به قسمت‌های مختلف بدنه دولت ایران داریم که این پیشنهادهای جدید تکمیل‌کننده‌ی پیشنهادهایی است که در گزارش ماه مرداد منتشر شده بود^{۳۵}.

دولت حسن روحانی باید:

- به وعده‌های انتخاباتی‌اش در مورد تقویت آزادی اینترنت پایبند باشد و به رفع تناقض بین سخنانی‌های پرشور انتخاباتی و آنچه وزیر ارتباطاتش می‌گوید به ویژه در مورد انتصاب محمد جواد آذری جهرمی به عنوان وزیر بپردازد.
  - همانگونه که وعده داده بود و بر اساس آنچه که باعث پیروزی‌اش در انتخابات شد برای آزادی بیان و رعایت حریم خصوصی ایستادگی کند. روحانی باید سیاست‌هایی را که با وعده‌های انتخاباتی‌اش در تناقض است کنار بگذارد.
  - با شورای عالی فضای مجازی همکاری کند تا فشار بر اپلیکیشن‌های پیام‌رسان شبکه اجتماعی برای انتقال سرورهایشان به داخل ایران از میان برداشته شود. همچنین دولت باید با همکاری این شورا «سیاست‌ها و عملکردهای تازه‌ای در موضوع سازمان‌دهی اپلیکیشن‌های شبکه‌های اجتماعی پیام‌رسان» را تصویب کند.
  - از دستگیری غیرقانونی روزنامه‌نگاران و کارکنان رسانه‌ها توسط وزارت اطلاعات جلوگیری کند.
  - به وزیر ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات را مخالف با تلاش‌های قوه قضاییه برای جلوگیری از آزادی بیان آنلاین جهت‌دهی کند.
  - سیاست‌های وزارت خانه در مورد سانسور وب‌سایت‌ها و کانال‌های تلگرامی را تغییر دهد.
- مجلس ایران باید:
- همچنان باید به دنبال کسب ضمانت برای تشکیل دادگاه عادلانه برای روزنامه‌نگاران اصلاح‌طلب باشد.

قوه قضاییه باید:

- بازداشت‌های متناوب و بازجویی از کاربران شبکه‌های اجتماعی را مطابق با قانون اساسی و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی پایان دهد.

شرکت‌های تکنولوژی خارجی:

- تلگرام باید ارتباط و همکاری‌اش با دولت ایران را شفاف‌سازی کند. به ویژه درباره توسعه‌های زیرساخت‌هایش در ایران که نیازمند همکاری با دولت ایران است.
- تلگرام باید اطمینان حاصل کند که تمام امکاناتش به طور پیش‌فرض رمزگذاری شده باشد تا کاربرانش بالاترین شکل امنیت در برابر نظارت دولتی را داشته باشند.
- تلگرام باید در برابر درخواست‌های دولت ایران برای انتقال سرورها و داده‌هایش به داخل ایران هشیار باشد. تلگرام باید به کاربرانش اطمینان بدهد که هیچ‌گاه چیزی فراتر از محتوای رسانه‌ای و کانال‌های عمومی (در سرورهای رمزگذاری شده تحویل محتوا) را داخل ایران قرار نمی‌دهد.
- توییتر باید درباره ارتباط و همکاری‌اش با دولت ایران به ویژه در مورد مذاکره برای رفع سانسور توییتر شفاف‌سازی کند. توییتر در تمام سیاست‌هایش باید به ارزش‌های آزادی بیان و دسترسی به اطلاعات و حریم خصوصی کاربران ایرانی احترام بگذارد.
- اپل باید درباره سیاست‌هایش درباره حق دسترسی کاربران ایرانی به سرویس‌های خود شفاف‌سازی کند و این مساله را توضیح بدهد. اپل باید عملکردش را در چارچوب ابعاد قانونی تحریم‌های آمریکا قرار دهد.

“سیاست ها و اقدامات ساماندهی پیام رسان های اجتماعی” (مصوب شورای عالی فضای مجازی*)

هدف از تهیه این سند، تعیین سیاست ها و اقدامات لازم برای ساماندهی فعالیت پیام رسان های اجتماعی، با هدف فراگیری پیام رسان های اجتماعی داخلی و ساماندهی پیام رسان های اجتماعی خارجی است.

منظور از پیام رسان های اجتماعی، سامانه های کاربر محور فراهم کننده بستر تعاملات اجتماعی برای برقراری ارتباطات فردی و گروهی از طریق تبادل انواع محتواهای چند رسانه ای است.

پیام رسان اجتماعی داخلی، پیام رسانی است که بیش از 50 درصد سهام آن متعلق به شخص ایرانی بوده و میزبانی آن صرفاً در داخل کشور انجام شده و امکان اعمال حاکمیت در آن وجود داشته باشد.

ماده 1- سیاست ها:

الف- حفظ و صیانت از هویت ملی و دینی؛

ب- قابلیت پیشگیری از جرایم و مدیریت و اعمال قوانین و مقررات کشور؛

ج- اعتمادسازی و صیانت از حقوق شهروندی، حریم خصوصی، امنیت ملی و عمومی؛

د- ذخیره سازی و پردازش داده های عظیم مرتبط با فعالیت پیام رسان های اجتماعی در داخل کشور و ممانعت از دسترسی غیرمجاز به آن ها؛

ه- توسعه و تسهیل تولید محتوای داخلی و ارتباطات سالم اجتماعی و اقتصادی بر اساس نیازمندی های داخلی و ارزش های اسلامی-ایرانی؛

و- بسترسازی و حمایت از پیام رسان های اجتماعی داخلی؛

ماده 2- اقدامات:

1. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور مدیریت و ساماندهی پیام رسان های اجتماعی اقدامات ذیل را به عمل آورد:

1-1 - تهیه و تدوین شرایط و ضوابط اعطای مجوز فعالیت به پیام رسان های اجتماعی داخلی و خارجی در کارگروهی با عضویت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت اطلاعات، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دادستانی کل کشور، سازمان تبلیغات اسلامی، نیروی انتظامی ج.ا.ا. (پلیس فتا)، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمان صدا و سیما ج.ا.ا. و ارائه به مرکز ملی فضای مجازی برای تطبیق با سیاست های مصوب شورای عالی فضای مجازی، حداکثر ظرف مدت یک ماه؛

تبصره 1: نمایندگان دستگاه های عضو کارگروه حداقل باید معاون دستگاه باشند؛

تبصره 2: برای پیام رسان های اجتماعی خارجی متقاضی مجوز، انجام ذخیره سازی و پردازش داده ها در داخل کشور و معرفی نماینده رسمی حقوقی تام الاختیار داخلی الزامی است.

1-2 - صدور، تعلیق و لغو مجوز فعالیت و نظارت بر فعالیت دارندگان مجوز در چارچوب ضوابط و شرایط مجوزهای صادره؛

1-3 - ایجاد پنجره واحد برای صدور مجوز فعالیت، نظارت، صیانت از داده ها، مواجهه با تخلفات و ناهنجاری ها و تهاجم فرهنگی در پیام رسان های اجتماعی و خدمات مبتنی بر آن ها در چارچوب ضوابط و شرایط مجوزهای صادره و گزارش به مرکز ملی فضای مجازی؛

تبصره 1: فرایند اعطای مجوز توسط پنجره واحد به گونه ای تنظیم شود که کل زمان اعطای مجوز از زمان تکمیل درخواست کمتر از 45 روز کاری بوده و دستگاه های ذی ربط موظف به همکاری در پاسخ به استعلام های مربوط هستند؛

تبصره 2: ثبت اطلاعات پیام رسان اجتماعی داخلی در پنجره واحد به منزله راه اندازی و شروع فعالیت رسمی خواهد بود.

2. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای توسعه پیام رسان های اجتماعی داخلی دارای مجوز و ایجاد مزیت رقابتی نسبت به نمونه ی زیرساختی، فنی، تسهیلاتی و اطلاع رسانی زیر را به عمل آورد:

2-1 - اعطای تسهیلات مؤثر کم بهره برای توسعه دهندگان داخلی؛

2-2 - امکان اتصال متقابل با ارایه دهندگان خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات؛

سیاست ها و اقدامات ساماندهی پیام رسان های اجتماعی

2-3 - امکان عرضه خدمات الکترونیکی عمومی همچون دولت الکترونیک، خدمات بانکی و شهری در پیام‌رسان‌های اجتماعی داخلی؛

2-4 - به حداقل رساندن هزینه‌های مرتبط با مصرف پهنای باند؛

2-5 - کمک به تأمین زیرساخت‌های شبکه‌ای، ذخیره‌سازی و امنیت؛

2-6 - حمایت‌های لازم به‌منظور گسترش فعالیت پیام‌رسان‌های اجتماعی داخلی به خارج از مرزها، در راستای افزایش اقتدار در فضای مجازی؛

تبصره: حمایت‌ها به‌صورت مرحله‌ای و در سه سطح ابتدایی، میانی و ملی و متناسب با میزان جذب کاربر، تولید ترافیک، انجام تعهدات، سطح فعالیت‌ها و خدمات نوآورانه و خلاق باشد و تا ایجاد سه پیام‌رسان اجتماعی داخلی با حداقل پنج میلیون کاربر ادامه یابد.

3. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای توسعه فعالیت پیام‌رسان‌های اجتماعی داخلی اقدامات زیر را به عمل آورد:

3-1 - تهیه و تدوین ضوابط و شرایط انتشار محتوا، تبلیغات، صیانت از داده‌ها، مواجهه با تخلفات، ناهنجاری‌ها و تهاجم فرهنگی در پیام‌رسان‌های اجتماعی در کارگروهی با عضویت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت اطلاعات، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت دادگستری، سازمان صدا و سیما، دادستانی کل کشور، نیروی انتظامی ج.ا.ا، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و نماینده تشکل‌های صنفی ذیربط حسب مورد و ارائه به مرکز ملی فضای مجازی برای بررسی عدم مغایرت با سیاست‌ها و مصوبات شورای عالی فضای مجازی؛

3-2 - نظارت بر انتشار محتوا و تبلیغات در پیام‌رسان‌های اجتماعی مطابق مجوزهای صادره؛

3-3 - حمایت و بسترسازی برای افزایش تولید محتوای مبتنی بر فرهنگ اسلامی- ایرانی و تسهیل دسترسی کاربران به آن‌ها با همکاری سازمان صداوسیما، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت ورزش و جوانان، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) و انجمن‌ها، تشکل‌ها، بخش خصوصی و عموم کاربران.

4. مرکز ملی فضای مجازی مصوبات کارگروه‌های موضوع بندهای 1-1 و 1-2 ماده 2 را بررسی و در صورت مغایرت با سیاست‌ها و مصوبات شورای عالی فضای مجازی، مراتب را برای اصلاح به کارگروه مربوطه منعکس می‌کند.

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
بسم الله الرحمن الرحیم

5. سازمان صدا و سیما ج.ا.ا. موظف است به منظور ترویج و آموزش کاربری همگانی پیام رسان های اجتماعی داخلی و ارتقاء آگاهی و مهارت مردم در بهره برداری از ظرفیت آن ها و مقابله با مخاطرات آن ها در زندگی فردی و اجتماعی کاربران، اقدام به تولید و پخش برنامه های رادیویی و تلویزیونی مناسب نماید.
6. قوه قضائیه موظف است به منظور صیانت از حقوق شهروندی، حریم خصوصی، امنیت عمومی و اعتمادسازی، آئین نامه ای را در راستای حمایت حقوقی از تداوم کسب و کار و فعالیت پیام رسان های اجتماعی داخلی و بازبینی مصادیق محتوای مجرمانه، ظرف مدت یک ماه تدوین و به شورای عالی فضای مجازی ارائه نماید.
- تبصره: آئین نامه به گونه ای تنظیم شود که ضمن صیانت از حقوق شهروندی، مسئولیت کاربر در قبال محتوایی که منتشر می کند و مسئولیت ارائه دهندگان پیام رسان اجتماعی داخلی به طوری تعیین شود که امکان رقابت پیام رسان های اجتماعی داخلی با پیام رسان های اجتماعی خارجی را تقویت نماید.
7. نهادها و موسسات دولتی و عمومی غیردولتی، تبلیغات خود را صرفاً از طریق پیام رسان های اجتماعی داخلی دارای بیش از یک میلیون کاربر فعال انجام دهند. فهرست این پیام رسان های اجتماعی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات منتشر و به روز خواهد شد.
8. بانک مرکزی ج.ا.ا. امکان پرداخت بر خط را برای کسب و کارهای مبتنی بر پیام رسان اجتماعی داخلی فراهم و ضوابط و شرایط مربوط را ظرف مدت دو ماه، با هماهنگی مرکز ملی فضای مجازی تدوین و ابلاغ کند.
- تبصره: هر گونه ارائه خدمات بانکی از طریق پیام رسان های اجتماعی خارجی ممنوع می باشد.
9. هرگونه کنترل ارتباطات کاربران پیام رسان های اجتماعی، توسط هر شخص حقیقی و حقوقی، به جز موارد مصرح در قوانین مربوطه و همچنین مصوبات مربوطه در شورای عالی امنیت ملی، ممنوع است.
10. مسئولیت اقدامات کاربران در شبکه های اجتماعی بر عهده خود کاربران بوده و ارائه دهنده خدمت پیام رسان اجتماعی، موظف به همکاری با مقامات مجاز، در چارچوب قوانین و مقررات کشور است.
11. استفاده نهادها و موسسات دولتی و عمومی غیردولتی از پیام رسان های اجتماعی خارجی برای مکاتبات اداری و ارائه خدمات اداری ممنوع است.

